

1 Što pravni pojam „dostava pismena” znači u praksi? Zašto postoje posebna pravila o „dostavi pismena”?

U praksi „dostava” znači da se pismeno šalje ili uručuje traženoj osobi i da postoji dokaz da je ta osoba preuzela pismeno ili da je postupano u skladu s pravilima Zakona o dostavi postupovnih akata (*delgivningslagen*). Razlozi zbog kojih postoje pravila o dostavi uključuju činjenicu da bi se sudovi trebali moći osloniti na to da će pismeno biti uručeno osobi na koju je naslovljeno.

2 Koja je pismena potrebno službeno dostaviti?

Dostava se mora obaviti ako je izričito propisana ili ako je odredbom informacijama propisano da bi je trebalo obaviti s obzirom na ciljeve predmetne odredbe; u suprotnom, mora se obaviti samo ako je to potrebno i uz temeljito razmatranje okolnosti. Primjer posebne odredbe u zakonu kojom se propisuje da se pismena moraju dostaviti je kada se tuženiku u građanskom postupku mora dostaviti sudski poziv.

3 Tko je odgovoran za dostavu pismena?

Dostavu pismena najčešće osigurava tijelo/sud. Međutim, može se dogoditi da tijelo/sud dopusti stranci koja to zatraži da osigura dostavu (dostava koju obavlja stranka). Preduvjet za dostavu koju obavlja stranka jest da ta dostava nije neprimjerena.

4 Dostava upita**4.1 U skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenog 2007. o dostavi u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, nastoji li tijelo koje prima zahtjev u toj državi članici na vlastitu inicijativu pronaći trenutno boravište primatelja pismena koje je potrebno dostaviti ako primatelj više ne boravi na adresi koja je poznata tijelu koje podnosi zahtjev?**

Tijelo kojem je upućen zahtjev samo na vlastitu inicijativu traži podatke o novoj adresi primatelja ako se primatelj odselio s adrese navedene u pozivu.

4.2 Imaju li strana pravosuđna tijela i/ili stranke u sudskim postupcima pristup registrima ili uslugama u toj državi članici kojima se omogućuje utvrđivanje trenutne adrese osobe? Ako da, koji registri ili usluge postoje i koji se postupci moraju slijediti? Koju naknadu, ako postoji, treba platiti?

Svatko može kontaktirati Švedsku poreznu agenciju (*Skatteverket*) koja vodi registar stanovništva s podacima o tome tko živi u Švedskoj i gdje živi. Ne postoji poseban, službeni postupak za dobivanje pristupa tim informacijama. Korisnička služba Švedske porezne agencije može se dobiti na broj telefona + 46 8 564 851 60. Više informacija može se naći na internetskim stranicama Agencije

<https://www.skatteverket.se/servicelankar/otherlanguages/bosanskihrvatskisrpski.4.1a098b721295c544e1f800015491.html>. Pristup informacijama iz registra stanovništva je besplatan.

4.3 Kako tijela u toj državi članici postupaju sa zahtjevom poslanim u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima u cilju otkrivanja trenutne adrese osobe?

Čini se dvojbenim da bi se potraga za adresom radi dostave pismena mogla smatrati izvođenjem dokaza. Međutim, to je pitanje o kojem odlučuje sud kojemu je upućen zahtjev; koliko je poznato, nije se razmatrao nijedan takav zahtjev.

5 Kako se pismeno obično dostavlja u praksi? Postoje li alternativne metode koje se mogu primijeniti (osim nepropisne dostave iz točke 6. u nastavku)?

Najčešći način dostave pismena je da se ono pošalje poštom traženoj osobi (**standardna dostava**). Uz pismo se prilaže potvrda o primitku (povratnica) koju tražena osoba treba potpisati i vratiti.

Alternativni načini dostave (osim dostave drugoj osobi) su dostava telefonom, pojednostavljena dostava i dostava preko sudskog izvršitelja.

Dostava telefonom znači da se sadržaj pismena koje je potrebno dostaviti čita preko telefona osobi kojoj ga treba dostaviti, a pismeno se naknadno šalje toj osobi. Za dostavu telefonom nije potrebna potvrda o primitku. Smatra se da je pismeno dostavljeno kada je pročitan njegov sadržaj.

Pojednostavljena dostava obavlja se slanjem pismena na posljednju poznatu adresu tražene osobe, a potom i slanjem idućeg radnog dana na istu adresu savjetodavnog upozorenja u kojem stoji da je pismeno poslano. Za pojednostavljenu dostavu nije potrebna potvrda o primitku. Smatra se da je pismeno dostavljeno dva tjedna nakon slanja, pod uvjetom da je savjetodavna obavijest poslana kako je propisano. Pojednostavljena dostava može se primijeniti samo ako je tražena osoba obaviještena da se u dotičnom predmetu ili stvari može primijeniti pojednostavljena dostava. U praksi to primjerice znači da je stranci u postupku potrebno dostaviti pismeno samo jednom uz potvrdu o primitku.

Posebna dostava za pravne osobe: pravnim osobama pismena se u određenim okolnostima mogu dostavljati slanjem pismena na registriranu adresu trgovačkog društva i slanjem savjetodavne obavijesti na tu istu adresu idućeg radnog dana. Smatra se da je pismeno dostavljeno dva tjedna nakon slanja, pod uvjetom da je savjetodavna obavijest poslana kako je propisano.

Dostava preko sudskog izvršitelja znači da pismeno osobno dostavlja osoba koja je ovlaštena za obavljanje takve dostave, tj. sudski izvršitelj ili zaposlenik švedske policijske uprave (*olismyndigheten*), švedskog državnog tužiteljstva (*Åklagarmyndigheten*), suda, švedske službe za izvršenje (*Kronofogdemyndigheten*) ili trgovačkog društva licenciranog za dostavu.

6 Je li elektronička dostava pismena (dostava sudskih ili izvansudskih pismena elektroničkom komunikacijom na daljinu, primjerice e-poštom, sigurnom internetskom aplikacijom, faksom, sms-om itd.) dopuštena u pamičnim postupcima? Ako da, za koju je vrstu postupaka dopuštena ta metoda? Postoje li ograničenja u pogledu dostupnosti/pristupa toj metodi dostave pismena ovisno o tome tko je primatelj (pravni stručnjak, pravna osoba, poduzeće ili drugi poslovni subjekt itd.?)

Elektronička dostava dopuštena je samo ako tijela/sudovi nekome moraju dostaviti pismeno standardnom dostavom.

7 „Nepropisna” dostava**7.1 Dopušta li zakon te države članice druge metode dostave u slučajevima kad nije bilo moguće dostaviti pismena primatelju (npr. obavijest na kućnu adresu, na ured ovršitelja, poštom ili oglašavanjem na obavijesnu ploču)?**

Kada osobu kojoj je potrebno dostaviti pismeno nije moguće naći osobno, pismena se mogu dostaviti na sljedeće načine.

Dostava preko „sudskog izvršitelja” korištenjem „zamjenske” dostave: dokument se šalje nekome drugom koji nije osoba koja se traži radi dostave.

Primjerice, to bi mogao biti odrasli član primateljeva kućanstva ili primateljjev poslodavac. Zamjenski primatelj, međutim, uvijek mora dati pristanak na primanje pismena. Obavijest o činjenici da je pismeno dostavljeno i o tome tko je primio pismeno mora se poslati na primateljevu adresu.

Dostava preko sudskog izvršitelja korištenjem „pribijanja”: pismeno se ostavlja kod primateljeve kuće, primjerice u poštanskom sandučiću ili na odgovarajućem mjestu u kući, primjerice na vratima.

Dostava s pomoću obavijesti: to se obavlja na način da pismeno ostaje dostupno kod tijela koje je odlučilo o dostavi/na sudu koji je odlučio o dostavi, dok se istodobno o tome i o glavnom sadržaju pismena objavljuje obavijest u Švedskom službenom listu (*Post- och Inrikes Tidningar*) i, ako ima razloga da se tako postupi, u lokalnim novinama. Pismeno se istodobno šalje na posljednju poznatu adresu tražene osobe.

7.2 Ako se primjenjuju druge metode, kada se smatra da su dokumenti dostavljeni?

Kada sudski izvršitelj dostavlja pismeno korištenjem „zamjenske“ dostave, pismeno je dostavljeno kada je uručeno i kada je primatelju poslana obavijest.

Kada sudski izvršitelj dostavlja pismeno korištenjem „pribijanja“, pismeno je uručeno kada je ostavljeno kako je opisano u odgovoru na pitanje 7.1.

Pismeno je dostavljeno s pomoću obavijesti kada prođu dva tjedna od datuma odluke da se pismeno treba dostaviti s pomoću obavijesti, pod uvjetom da je obavijest dana i da su pravovremeno poduzete sve propisane mjere (u roku od deset dana).

7.3 Ako je druga metoda dostave pohrana pismena na posebno mjesto (npr. u poštanski ured), kako se primatelja obavještuje o tom pohranjivanju?

Ako je pismeno preveliko ili je na neki drugi način neprikladno za slanje ili ostavljanje primatelju, tijelo umjesto toga može odlučiti da neko određeno vrijeme bude dostupno kod predmetnog tijela ili na nekom drugom mjestu koje ono odabere. Primatelju se mora dostaviti obavijest o sadržaju takve odluke.

7.4 Ako primatelj odbija prihvatiti dostavu pismena, koje su posljedice toga? Smatraju li se pismena propisno dostavljenima ako odbijanje nije bilo zakonito?

Ako primatelj odbije preuzeti pismeno koje je dostavio sudski izvršitelj, bez obzira na to smatrat će se da je pismeno dostavljeno ako je ostavljeno na mjestu dostave.

8 Dostava poštom iz inozemstva (članak 14. Uredbe o dostavi)

8.1 Ako poštanska služba dostavlja pismena poslana iz inozemstva primatelju u ovoj državi članici u situaciji u kojoj se zahtijeva potvrda o primitku (članak 14. Uredbe o dostavi), dostavlja li poštanska služba pismena samo primatelju ili smije, u skladu s nacionalnim pravilima poštanske dostave, pismena dostaviti drugoj osobi na istoj adresi?

Pismeno se može dostaviti poštom ako je poslano preporučenom poštom. Predmetnu pošiljku na raspolaganje stavlja poštanski ured, poštanski poslovni centri i radnici koji rade na isporuci pošte, a potpisati je mora osoba koja je naznačena kao primatelj dostavljenog pismena ili njezin zastupnik; mora se predložiti i identifikacijski dokument. Moguće je i da stranka koja naloži dostavu poštom navede da je prihvatljivo samo osobno preuzimanje pismena.

8.2 U skladu s pravilima poštanske dostave u toj državi članici, kako se može utjecati na dostavu pismena iz inozemstva u skladu s člankom 14. Uredbe o dostavi br. 1393/2007 ako se na adresi za dostavu nije moglo doći ni do primatelja ni do druge osobe koja je ovlaštena primiti dostavu (ako je moguće u skladu s nacionalnim pravilima poštanske dostave – vidi gore)?

Ako dostava preporučenom poštom ne bude uspješna, ne postoje druge mogućnosti za dostavu pismena poštom. Umjesto toga mogu se razmotriti druge mjere dostave, poput primjerice dostave koju obavlja sudski izvršitelj.

8.3 Dozvoljava li poštanski ured određeno razdoblje za preuzimanje pismena prije nego se vrate kao nedostavljeni? Ako da, kako se primatelja obavještava da postoji pošta koju treba preuzeti u poštanskom uredu?

Primatelj pismena koje je poslano preporučenom poštom o tome prima obavijest na kućnu adresu ili SMS-om ili elektroničkom poštom. Predmetna pošiljka obično ostaje ondje gdje je ostavljena tijekom razdoblja od 14 dana od dana prispjeća.

9 Postoji li pisani dokaz o dostavi pismena?

Obično postoji potvrda o primitku osobe kojoj je pismeno dostavljeno ili dokument koji sastavlja tijelo/sud kao dokaz da je pismeno dostavljeno telefonom, zamjenskom dostavom ili pribijanjem.

10 Što se događa ako nešto pođe po zlu i primatelj ne primi pismeno ili se pri dostavi dogodi povreda zakona (npr. dokument se dostavi trećoj osobi)? Može li dostava pismena svejedno biti valjana (npr. je li moguće ispraviti povredu zakona) ili je potrebno iznova dostaviti pismeno?

Postoji sloboda da se podnesu dokazi kako bi ih razmotrili švedski sudovi. Ako je moguće dokazati da je osoba vidjela pismeno, pitanje je li to pismeno dostavljeno kako je propisano nebitno je. Prema tome, bilo kakve moguće formalne greške same po sebi ne znače da se pismeno mora ponovno dostaviti; upravo suprotno, ključni čimbenik jest je li pismeno došlo do osobe na koju je naslovljeno.

S druge strane, ako je moguće dokazati da osoba kojoj je pismeno dostavljeno, to pismeno nije primila ili ako se nisu slijedila pravila o dostavi pismena, presudu je moguće opozvati s pomoću onog što je poznato kao izvanredni pravni lijek.

11 Moram li platiti dostavu pismena i, ako da, koliko?

Ako je tijelo vlasti nadležno za dostavu pismena, troškove takve dostave snosi država. To, primjerice, znači da tužitelj u građanskom postupku ne treba nadoknaditi troškove suda nastale prilikom dostave sudskog poziva tuženiku.

Ako pojedinačna stranka nekome želi dostaviti pismeno, mora snositi troškove takve dostave. Primjerice, trošak angažiranja zaposlenika švedske policijske uprave kao sudskog izvršitelja iznosi 1 000 SEK.

Posljednji put ažurirano: 10/01/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.